

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

4. De restitutione damnorum ex adulterio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

est quia injuria semel remissa, reviviscere nequit, & jus negandi, &c.

8. Porro hæc remissio duobus exhiberi potest modis: Primò verbis: Secundò factis, quod secundum sit, quando spontè & nulla necessitate exigente, innocens sciens adulterium alterius, copulam reddat, vel per, vel rider, confabulatur, & similia amoris indicia exhibet cum adultero. Spontè, inquam, si nim vi, vel levi etiam metu hæc præstat; non est æquum, ex Sanch. l. 10. c. 14. n. 15, innocentem privari suo acquisito jure, & sibi præjudicare: cum nemo in necessariis præsumatur liberalis. l. rem legatam ff. de admittendo legat.

9. Ex hoc autem alia enascitur controversia: Si enim Innocens det signa illa amoris, vel copulam reddat, petatque; statimne intelligitur verè remittere, atque adeò non posse amplius in conscientia negare debitum, vel accusare? Dico (in conscientia: scio enim cum Sanch. l. 10. d. 14. n. 6. in foro externo ea signa haberi posse omnimoda remissione, & consequenter, illis exhibitis, repelli à iudicibus accusationem.

10. Respondeo: triplici modo se gerere potest Innocens, tunc ea signa sponte exhibet, & sciens: Primò, animo verò remittendi. Secundò, animo nullo modo remittendi. Tertiò, abstrahendi ab utroque, hoc est, exhibet quidem illa, sed nec habendo animum expressum remittendi, nec animum non remittendi: Si primo modo, jam scientià negare debitum, vel accusare: quia jam remissio injuriæ satis, superque facta est, quæ, ut modò diximus, nunquam reviviscit.

11. Si secundo modo: Cum tunc verè innocens non remittat, remanebit in suo jure, atque adeò negandi debitum, & accusandi. Ita Sanch. l. 10. de matrim. d. 14. n. 21. Dices at qui fidè promittit, obligatur ad damna secuta ex fictione; ergo & qui fidè remittit. Respondeo, ex hac ficta remissione nullum damnum adulter patietur; solum enim reddere copulam debet, & pati illa amoris signa, quæ hominum existimatione damna non sunt.

12. Si denique tertio modo se gerat læsus Coniux, putat Sanchez, ibid. circa fin. cum non possit negare debitum, vel accusare; quia ea signa amoris tam voluntariè, suscepta, sunt vera remissio. Nec est eadem ratio (inquit) de professione Religiosa, quæ requirit actum positivum profitendi: quare si fiat animo simili negativo, seu præcipienti, non est valida; non est, inquit, eadem ratio. Primò, quia ad professionem requirit expressissima quædam voluntas profitendi, cum sit susceptio novi status. Secundò, quia illa amoris signa majorem habent connexionem cum reconciliatione, quam ipsum exercitium actum professorum habeat cum ipsa vera professione. Hæc Sanchez; quæ tu sapiens Lector, expende; ergo expeditam disparitatem nondum intrespicio.

§. IV. De restitutione damnorum ex adulterio.

1. Cæsar locuples juvenis suscepit filium ex Maria uxore Pompeij paribus fortunis ornat; quem ratus Pompeius suum esse primogenitum alvit per multos annos: & tandem contulit ejdem Majoratum, post hæbitum vero primogenito, quem non multis post annis cum eadem Maria legitime genuit. Ad quid ergo obligabimus Cæsarem, & Mariam adulteros, tanti damni causas? Si enim nullum damnum reale subsecutum fuisset ex adulterio, ad nullam pecuniæ restitutionem eos esse obligatos scimus omnes: prius de adultero, mox de adultera seorsim. Nec deerit interim resolutio de filio ipso jam grandiusculo, si forte sciat, se esse ex adulterio.

Adulteri obligatio.

2. Hac in re certum sit: Primò, si Maritus fortè adulterium sciens, exigat satisfactionem pecuniæ pro ipso adulterio; Adulterium posse renvere; quia id prohi-

bitum est l. transigere, ff. de transacionibus. Quod si adulter velit satisfacere in pecunia, potest tunc in conscientia illam retinere: quia hæc est satisfactio sine lenocinio, ut suppono, leges autem solius foro externo satisfactionem illam vetant, ne deus lenociniis.

3. Certum sit secundò, adulterum nisi certum sciat, si illam esse suam prolem, ad nihil obligari. Est, quia in dubio melior est conditio possidentis. Illam autem hac in re certum moraliter censeri debet, quia prudenter creditur, ut oppositum nullo modo videtur probabile. Ita Lessius lib. 2. c. 10. d. 6. n. 50. Sotus varr. Dicast. eosdem cit. lib. 2. tract. 2. de inf. d. 7. d. 1. num. 160.

4. Certum sit tertio, si adulter aliquo modo sciat, si adultera prolem suscepit supponeret Marito pro teneo in solidum, & ex æquo cum ipsa adultera, tam alimentis, tum de hereditate. Ratio est manifesta, quia tunc adulter est per se primò causa damni continens, quando enim consilium est in consensu, & excommuni commodum, uterque tenetur æque primo pro rata defectu alterius singuli in solidum, hoc est, in totum. Lessius ibid. 5. d. 41.

5. Certum sit quarto, si adulter sit certus de sua prole, licet non suaserit suppositionem, teneo per se ad aliam (quæ hæc sint, superius, dixi lib. 5. cap. 3.) Ratio est, quia ipse est nunc verus Pater, & illi incumbit alimentum. Dico, per se: nam adesse suas interdum excusationes, ex quo dicendis à n. 9. colligitur. Superest igitur decernere de Majoratu, vel fideicommissum, vel etiam de parte hereditatis, quam fortè aliquis similis spurius, legitimus esset filius, acquirat.

6. Dico esse probabile, adulterum certò noscentem suam prolem, ac non procurantem, ut ea supponat pro legitima, non teneo ad restitutionem dictæ hereditatis &c. probabile etiam esse, teneo. Ratio posset dici est, quia probabiliter censetur non pauci hunc adulterum esse causam directam, proximamque illius damni filiorum. Ita Sotus, Henriquez, Diana aliique recentiores. apud de Lugo de inf. tom. 1. d. 13. sect. 2. num. 10. Dicast. l. mox cit.

Ratio prioris est, quia contrarium autumant alij contendentes, hunc esse causam per accidens, indirectam, & remotam. Addunt, solitè Matrem esse causam proximam illius damni, dum adulter, nec suadet, nec procurat. Ita Lessius, Vasquez, Molina, Turrian. Rebellius, alique communiter apud eundem de Lugo, quos ipse sequitur. Hæc exemplum. Si Petrus, v. g. furetur à te totam suppellectilem, tu verò ad eam compensandam, furis pecuniam à Te reddere non teneo ad restitutionem pecunie, sed solum suppellectilis per ipsum ablata: ita adulter est quidem, æquus adulterij, sed non fur, seu Majoratus, v. g. injustè collati filio spurio: hoc enim furtum sola adultera, occasione adulterij committere videtur. Vnde que opinio saltem propter bonos Auctores, probabilis est: legatur, & Dicastillus lib. 2. de infirmitatibus, tract. 2. d. 2. d. 1. num. 165.

Obligatio Adultera.

7. Dico eam per se obligatam ad restitutionem omnium damnorum, per se filiis legitimis provenientium. Ita Lessius lib. 2. c. 10. d. 7. Vasq. Molin. Turrian. alique apud de Lugo d. 13. sect. 3. Ratio est, quia ipsa est immediata causa, cur Maritus, & filij legitimi credant illum esse verum filium, atque adeò eo damna patiantur.

Teneo ergo juxta regulas universales, vel ex suo peculio moderatè expendendo, vel filium ad Religionem inducendo, vel simili quopiam modo procurare, ut quantum potest, damnum caveatur, vel reficiatur.

8. Dixi autem (per se provenientium) nam debet restituere veris filiis ea omnia, quæ ipsis tanquam suis debentur, tale est fideicommissum, majoratus, hereditas Auj, Avunculi, Consanguineorum, si for è hæc collata

